

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 97/2017-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. apríla 2017 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Jany Baricovej a sudcu Rudolfa Tkáčika v konaní o sťažnosti obchodnej spoločnosti SPRAVBYT, s. r. o., Hurbanova 666/18, Bardejov, zastúpenej advokátom doc. JUDr. Jozefom Sotolárom, PhD., Advokátska kancelária, Južná trieda 1, Košice, pre namietané porušenie čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 207/2006 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti SPRAVBYT, s. r. o., na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej vecí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 207/2006 porušené boli.

2. Okresnému súdu Bardejov prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 207/2006 konal bez zbytočných prietáhov.

3. Okresný súd Bardejov je povinný uhradiť obchodnej spoločnosti SPRAVBYT, s. r. o., trovy konania v sume 551,19 € (slovom päťstopäťdesiatjeden eur a devätnásť centov) na účet advokáta doc. JUDr. Jozefa Sotoláča, PhD., Advokátska kancelária, Južná trieda 1, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Obchodnej spoločnosti SPRAVBYT, s. r. o., finančné zadostučinenie nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. III. ÚS 97/2017 zo 14. februára 2017 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť obchodnej spoločnosti SPRAVBYT, s. r. o., Bardejov (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 207/2006 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

V podstatnej časti sťažnosti sťažovateľka uviedla, že v namietanom konaní žaluje [REDAKOVANÉ] a spol. o zaplatenie sumy 421,69 €. Konanie začalo v roku 2006, pričom do času podania sťažnosti nebolo vo veci právoplatne rozhodnuté.

Uviedla, že okresný súd bol vo veci nečinný v období „od 27.12.2006 do 4.3.2008, t. j. po dobu 14 mesiacov..., od 16.1.2009 do 5.10.2009... 9 mesačný prieťah... od 14.4.2011 do 4.12.2012, t. j. po dobu 20 mesiacov... od 4.1.2013 do 5.9.2013, t. j. po dobu

8 mesiacov,... od 19.9.2013 do 7.10.2014, t. j. 13 mesiacov,... od 29.9.2016 do dňa podania žiadosti, t. j. 3 mesiace“.

Dňa 5. októbra 2009 okresný súd uznesením prerušil konanie až do právoplatného skončenia konania vedeného pod sp. zn. 4 C 4/2007.

Na pojednávaní 7. októbra 2014 okresný súd vo veci rozhodol tak, že žalobu zamietol.

Sťažovateľka podala proti rozsudku odvolanie, o ktorom Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) rozhodol 22. marca 2016 tak, že rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Rozhodnutie krajského súdu bolo okresnému súdu doručené 14. apríla 2016.

Okresný súd následne nariadil pojednávanie na 29. september 2016. Sťažovateľka navrhla spojenie vecí na spoločné konanie. Okresný súd na účely rozhodnutia o tomto návrhu odročil pojednávanie na 31. marec 2017.

Z popísaného priebehu namietaného konania sťažovateľka vyvodila, že okresný súd *„neuskutočňuje úkony vo veci s cieľom rozhodnúť vo veci a odstrániť stav právnej neistoty“.*

Navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Okresný súd Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn.: 3C/207/2006 porušil právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 veta prvá Ústavy SR a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Bardejov sa v konaní vedenom pod sp. zn.: 3C/207/2006 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

3. Ústavný súd priznáva sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 10.000 eur, ktoré mu je Okresný súd Bardejov povinný vyplatiť v lehote do 2 mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania vo výške 363,79 €... k rukám právneho zástupcu JUDr. Jozefa Sotolára, PhD.,... a to na účet advokáta vo VÚB Košice - mesto, č. účtu... a to do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, vyjadrení účastníkov konania a obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil takýto priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 3 C 207/2006:

Dňa 31. októbra 2006 bola okresnému súdu doručená žaloba. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 2 Ro 175/2006.

Dňa 9. novembra 2006 okresný súd rozhodol platobným rozkazom.

Dňa 24. novembra 2006 žalovaní podali odpor proti platobnému rozkazu.

Dňa 30. novembra 2006 bola vec prevedená do reg. „C“, ďalej mala byť vedená pod sp. zn. 3 C 207/06.

Dňa 27. decembra 2006 okresný súd uznesením uložil žalovaným, aby sa v lehote 15 dní vyjadrili k žalobe, a ďalším uznesením sp. zn. 3 C 207/06, aby zaplatili súdny poplatok za odpor 762,00 Sk.

Dňa 30. januára 2007 žalovaní zaplatili súdny poplatok za odpor a vyjadrili sa k žalobe.

Dňa 1. februára 2007 sa sťažovateľka vyjadrila k odporu.

Dňa 7. februára 2008 sa žalovaní vyjadrili k žalobe.

Dňa 3. marca 2008 [REDAKOVANÉ], právny zástupca žalovaných, doručil splnomocnenie na zastupovanie a ospravedlnil neúčast' na pojednávaní nariadenom na 4. marec 2008.

Dňa 4. marca 2008 sa uskutočnilo pojednávanie. Účastníci neboli prítomní. Bolo odročené na 30. apríl 2008.

Dňa 27. marca 2008 žalovaní, v zastúpení svojho právneho zástupcu, doručili vyjadrenie k žalobe.

Dňa 30. apríla 2008 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľka ani jej právny zástupca neboli prítomní. Prítomní neboli ani žalovaní. Pojednávanie bolo odročené na 18. jún 2008.

Dňa 18. júna 2008 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľka ani jej právny zástupca neboli prítomní. Prítomný bol právny zástupca žalovaných. Pojednávanie bolo odročené na 2. október 2008.

Dňa 2. októbra 2008 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľka nebola prítomná. Prítomní neboli ani žalovaní. Pojednávanie bolo odročené na neurčito. Súd mal vyzvať sťažovateľku, aby v lehote 10 dní predložila plnú moc udelenú JUDr. Sotolářovi.

Dňa 29. októbra 2008 sťažovateľka doručila plnú moc.

Dňa 16. januára 2009 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľka bola prítomná. Za žalovaných bol prítomný ich právny zástupca. Bolo odročené na 26. máj 2009.

Dňa 26. januára 2009 bolo doručené vyjadrenie žalovaných.

Dňa 18. marca 2009 pojednávanie nariadené na 26. máj 2009 bolo zrušené z dôvodu účasti sudcu na školení.

Dňa 19. mája 2009 sťažovateľka doručila súdu vyjadrenie a súčasne predložila listinné dôkazy. Navrhla doplniť dokazovanie.

Dňa 15. júna 2009 okresnému súdu bolo doručené vyjadrenie žalovaných.

Dňa 5. októbra 2009 okresný súd uznesením č. k. 3 C 207/2006-134 prerušil konanie do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 4 C 4/2007. Právoplatnosť nadobudlo 31. októbra 2009.

V dňoch 23. februára 2010, 11. mája 2010, 6. septembra 2010, 3. januára 2011, 28. marca 2011 okresný súd zisťoval stav konania vedeného pod sp. zn. 4 C 4/2007.

Dňa 30. augusta 2012 sťažovateľka doručila vyjadrenie k veci a návrh, aby do konania vstúpil ďalší účastník.

Dňa 4. decembra 2012 okresný súd uznesením pripustil do konania spoločnosť [REDAKOVANÉ], ktorá má vystupovať ako žalovaná v 3. rade.

Dňa 4. decembra 2012 bolo doručené vyjadrenie sťažovateľky k veci a jej návrh na spojenie vecí na spoločné konanie.

Dňa 4. januára 2013 okresný súd uznesením č. k. 3 C 207/2006-152 návrh na spojenie vecí zamietol. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 18. februára 2013.

Dňa 16. mája 2013 právny zástupca sťažovateľky ospravedlnil neúčast' svoju i sťažovateľky na pojednávaní nariadenom na 5. september 2013.

Dňa 21. mája 2013 okresný súd upovedomil účastníkov o odročení pojednávania na 19. september 2013.

Dňa 27. augusta 2013 okresnému súdu bolo doručené vyjadrenie právneho zástupcu žalovaných v 1., 2. aj 3. rade.

Dňa 16. septembra 2013 právny zástupca sťažovateľky doručil žiadosť o odročenie pojednávania nariadeného na 19. september 2013 a návrh na prerušenie konania.

Dňa 19. septembra 2013 sa uskutočnilo pojednávanie. Účastníci neboli prítomní. Okresný súd uznesením konanie prerušil do právoplatného skončenia konania vedeného pod sp. zn. 7 C 193/2013.

Dňa 29. októbra 2013 okresnému súdu bolo doručené odvolanie žalovaných proti uzneseniu o prerušení konania z 19. septembra 2013.

Dňa 10. novembra 2013 bol spis doručený krajskému súdu – sp. zn. 16 Co 3/2014.

Dňa 21. novembra 2013 bolo odvolanie zaslané sťažovateľke na vyjadrenie v lehote 10 dní.

Dňa 28. februára 2014 bol spis vrátený okresnému súdu s uznesením sp. zn. 16 Co 3/2014 z 30. januára 2014, ktorým zrušil uznesenie okresného súdu č. k. 3 C 207/2006-167 z 19. septembra 2013. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 10. júna 2014.

Dňa 7. októbra 2014 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľka aj právny zástupca boli prítomní, prítomný bol aj právny zástupca žalovaných v 1. a 2. rade a konateľ žalovaného v 3. rade. Bol vyhlásený rozsudok, ktorým okresný súd žalobu zamietol.

Dňa 26. novembra 2014 okresnému súdu bolo doručené odvolanie sťažovateľky proti rozsudku.

Dňa 27. novembra 2014 okresný súd vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie.

Dňa 9. decembra 2014 sťažovateľka zaplatila súdny poplatok za odvolanie.

Dňa 16. decembra 2014 okresnému súdu bolo doručené vyjadrenie žalovaných v 1. a 2. rade k odvolaniu sťažovateľky.

Dňa 8. januára 2015 bol spis doručený Krajskému súdu v Prešove – sp. zn. 9 Co3/2015.

Dňa 31. marca 2016 právny zástupca žalovaných v 1. a 2. rade doručil krajskému súdu listinný dôkaz.

Dňa 14. apríla 2016 spis bol vrátený okresnému súdu.

Dňa 9. augusta 2016 bolo doručené vyjadrenie sťažovateľky s návrhmi na dokazovanie.

Dňa 20. septembra 2016 okresnému súdu bolo doručené vyjadrenie žalovaných.

Dňa 29. septembra 2016 sa uskutočnilo pojednávanie. Bolo odročené na 21. december 2016. Právny zástupca žalovaných predložil listinné dôkazy týkajúce sa predmetu konania. Sťažovateľka navrhla spojenie vecí.

Dňa 5. decembra 2016 okresný súd vzhľadom na procesný návrh sťažovateľky na spojenie vecí v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 215/2006 bol termín pojednávania odročený na 31. marec 2017.

Dňa 12. decembra 2016 bol doručený ďalší návrh žalobcu na spojenie vecí na spoločné konanie.

Dňa 9. januára 2017 bolo doručené vyjadrenie právneho zástupcu žalovaných k spojeniu vecí.

Dňa 14. februára 2017 právny zástupca žalovaných požiadal o odročenie pojednávania nariadeného na 31. marec 2017 z rodinných dôvodov.

Dňa 7. marca 2017 okresný súd vzhľadom na žiadosť právneho zástupcu žalovaných pojednávanie určené na 31. marec 2017 odročil na 29. marec 2017.

Dňa 29. marca 2017 sa uskutočnilo pojednávanie. Účastníci boli prítomní. Okresný súd návrh na spojenie vecí uznesením zamietol a rozsudkom zamietol žalobu v celom rozsahu.

Na výzvu ústavného súdu sa k prijatej sťažnosti vyjadrila predsedníčka okresného súdu v podaní sp. zn. 1 SprO 463/2017 doručenom ústavnému súdu 20. marca 2017. Okrem chronológie úkonov konajúceho súdu uviedla, že: *«Žalobca sa pred podaním sťažnosti nedomáhal zjednania nápravy u predsedníčky Okresného súdu Bardejov, čo je zákonný predpoklad pre podanie ústavnej sťažnosti v zmysle ustanovenia § 53 odsek 1 zákona číslo 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytne a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitých predpisov. Týmto iným právnym prostriedkom, ktorý poskytuje ochranu sťažovateľom označeného základného práva, je sťažnosť podľa § 62 odsek 1 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení*

niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. U sťažovateľa nebol ani naplnený predpoklad ustanovený v odseku 2 citovaného zákonného ustanovenia. V kontexte sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti a jeho argumentácie je potrebné teda uviesť, že podanie sťažnosti v zmysle zákonného ustanovenia § 62 odsek 1 citovaného predpisu, sa zásadne stále považuje za účinný prostriedok ochrany tých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj základným právom na konanie bez zbytočných prieťahov (I. ÚS 558/2014), pričom účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prieťahy v konaní je poskytnúť príležitosť tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Sťažovateľ však v priebehu doterajšieho konania žiadnym spôsobom v čase ním tvrdenej nečinnosti Okresného súdu Bardejov, túto nečinnosť nesignalizoval, sťažnosť na prieťahy predsedníčke okresného súdu nepodal a nevyužil svoje skôr uvedené zákonné oprávnenie a ani nedal príležitosť konajúcemu okresnému súdu na poskytnutie nápravy, t. j. neposkytol mu primeraný čas na odstránenie ním tvrdeného protiprávneho stavu (ÚS 181/2010, I. ÚS 229/2010, ÚS 432/2010, I. ÚS 198/2011).

V tejto súvislosti poukazujem aj na judikovanú prax ústavného súdu. keď pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa článku 48 odsek 2 Ústavy odmieta sťažnosti ako zjavne neopodstatnené, ak „vzhľadom na skutočnosť, že celková doba konania pred súdom, ako aj postup zákonného sudcu nesignalizovali reálnu možnosť zbytočných prieťahov, a tým ani porušenie základného práva podľa článku 48 odsek 2 Ústavy“ (II. ÚS 109/2003), resp. ak „argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie“ (II. ÚS 93/2003, II. ÚS 177/2004, I. ÚS 29/2017). Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa článku 48 odsek 2 Ústavy (I. ÚS 66/2002, I. ÚS 154/2003, I. ÚS 38/2004, III. ÚS 199/2002, IV. ÚS 147/2004, IV. ÚS 221/2005).

b/ Sťažovateľ sám spomaľoval samotnú dĺžku celého konania, a to svojimi procesnými návrhmi (na pripustenie ďalšieho účastníka konania, na spojenie vecí na spoločné konanie, opakované žiadosti na odročenie už nariadeného pojednávania

z dôvodu ospravedlnenia sa právneho zástupcu žalobcu pre iné jeho pracovné povinnosti). V konaní už došlo k vydaniu rozhodnutia vo veci samej, ktoré bolo Krajským súdom v Prešove zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie Okresnému súdu Bardejov. Navyše v priebehu konania súd vo veci konal predovšetkým o procesných otázkach a návrhoch sťažovateľa.

Ako okolnosť hodnú osobitného zreteľa je nevyhnutné uviesť aj opakované personálne zmeny a s tým súvisiace enormné pracovné zaťaženie konajúcich zákonných sudcov. Poukazujem na to, že Okresný súd Bardejov bol a je dlhodobo ovplyvňovaný veľkou fluktuáciou sudcov (začala v roku 2005 a pokračovala naposledy odchodom z výkonu dvoch sudcov v roku 2016) a s tým spojenou častou personálnou zmenou, keď len v období posledných 7 rokov z výkonu odišlo 11 sudcov (starobný dôchodok, prerušenie výkonu funkcie sudcu, vzdanie sa funkcie sudcu, preloženie na iný súd vrátane na súd vyššieho stupňa, nástup na materskú dovolenku), avšak na Okresný súd Bardejov prišlo do výkonu len 6 sudcov) a takto sa nevybavené veci po odchodoch sudcov neustále prerozdeľovali medzi sudcov vo výkone, ktorým sa tým navyšovali počty nevybavených vecí (vrátane [REDACTED]), pričom sa im neustále navyšoval aj nový nápad. Nemožno opomenúť aj to, že v danom prípade ide o skutkovo zložitejšiu a náročnejšiu vec a poznamenávam, že súd úkony vo veci nevykonáva iba nariadením pojednávania a samotným pojednávaním, ale tiež inou činnosťou, napr. zhromažďovaním dôkazov, študovaním spisového materiálu a pod. Okrem toho celková dĺžka konania bola ovplyvnená aj správaním samotného sťažovateľa, ako už bolo skôr uvedené.

S ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti, charakter veci a predovšetkým procesný postup žalobcu, komplikovaný spisový materiál, rozdielnu rozhodovaciu prax súdu v obdobnej veci (napr. konania pod spisovou značkou 4C/4/2007 a spisovou značkou 1C/71/2012), mám za to, že právo sťažovateľa na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov nebolo porušené a v súvislosti s tým nemá právo na finančné zadosťučinenie ani na náhradu trov právneho zastúpenia v súvislosti s konaním vedeným na ústavnom súde pod spisovou značkou III. ÚS 97/2017.»

K vyjadreniu okresného súdu zaujala prostredníctvom svojho právneho zástupcu stanovisko sťažovateľka podaním doručeným ústavnému súdu 5. apríla 2017, v ktorom uviedla:

«1. Okresný súd vo svojom vyjadrení úplne zjavne uvádza subjektívne prietahy v tomto konaní (opakované - viac ako ročné nekonanie - a ak ide o úkony potom sú to len formálne úkony nesmerujúce k veci samej). Nakoniec aj zo zrušujúceho rozhodnutia krajského súdu vyplýva, že súd vo veci nekonal riadne a sústredene.

Argumentácia súdu o tom, že žalobca „spomaľoval“ samotnú dĺžku konania je úplne mimo obsahu spisu - návrh na spojenie vecí bol podávaný práve z dôvodu urýchlenia konania, pretože žaloby sa týkali tých istých účastníkov konania - len iného obdobia. Naopak bol to súd, ktorý dlhodobo maril našu snahu o urýchlenie konania, pretože v dôsledku nespojenia predmetných vecí bolo potrebné vykonávať dokazovanie v každej jednej veci a nebolo možné to riešiť inak.

2. Pokiaľ ide o domáhanie sa nápravy u predsedu súdu - v tomto poukazujeme na ustálenú rozhodovaciu činnosť ústavného súdu a tiež našu argumentáciu v samotnej ústavnej sťažnosti.

3. Správne okresný súd poukazuje na potrebu vykonania rozsiahlejšieho dokazovania v predmetnej veci - v skutočnosti (a je to úplne zjavné z prehľadu úkonov !!!) súd v tejto veci nevykonal žiadne dokazovanie okrem pripojenia vybraných listín, nevykonal ani výsluch účastníkov konania, a k súdnemu spisu pripojil neautorizované a bez vyznačenia právoplatnosti rozhodnutia iných súdov a okresného súdu.

V danej veci ide o posúdenie toho kto je správcom v kontexte vykonanej schôdze vlastníkov bytov - súd odmietol vypočuť účastníkov tejto schôdze (zamietol návrh na doplnenie dokazovania všetkých účastníkov schôdze), súd odmietol uznesením pripojiť originály listín a dokladov z tejto schôdze.

Ba dokonca je potrebné uviesť, že od počiatku vedenia tohto sporu sa kópie „vybraných listín“ zo schôdze predložili zo strany žalovaného až v roku 2017 (!!!). Súd teda posudzoval vec od počiatku bez toho, aby mal v tejto veci pripojené základné dokumenty.

4. Ak súd argumentuje dôvodmi osobitného zreteľa - personálne zmeny - tak podľa judikatúry tieto nie sú kvalifikovaným dôvodom a relevantnou argumentáciou.

Aj takáto argumentácia svedčí o tom, že zásada „iura novit euria“ a tiež to, že súd pozná relevantnú judikatúru, ktorá nebola v tomto prípade rešpektovaná.»

Účastníci konania súhlasili s tým, aby ústavný súd upustil od verejného ústneho pojednávania vo veci, ústavný súd preto podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde od ústneho pojednávania upustil, keďže od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 207/2006 dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet a právoplatne nerozhodli (m. m. I. ÚS 24/03, IV. ÚS 232/03). Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ktorej predmetom konania je peňažné plnenie 421,69 €, ústavný súd konštatuje, že preskúmané konanie nie je po právnej, ale ani faktickej stránke zložitú, hoci okresný súd ho za vecne zložitú považuje. Podľa ústavného súdu ide o vec patriacu do štandardnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, okresný súd vo veci nenariad'oval znalecké dokazovanie ani nevykonával dokazovanie svedkami.

2. Pri hodnotení podľa kritéria, ako sa v namietanom konaní správala sťažovateľka, ústavný súd zistil, že sťažovateľka sa z deviatich pojednávaní zúčastnila štyroch. Túto skutočnosť jej možno pripočítať na ťarchu. Okresný súd sťažovateľke vyčíta, že sama spomaľovala priebeh konania procesnými návrhmi. K tomu ústavný súd uvádza, že využitie možností daných sťažovateľke procesnými predpismi na uplatňovanie a presadzovanie jej práv v súdnom konaní môže síce spôsobiť predĺženie priebehu konania, nemožno ho však kvalifikovať ako postup, ktorého dôsledkom sú zbytočné prietahy (m. m. I. ÚS 31/01).

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

Namietané konanie začalo 9. novembra 2006 a ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu trvalo 10 rokov. Z toho 17 mesiacov bolo konanie prerušené (od 5. októbra 2009 do 14. apríla 2011), čo podľa judikatúry ústavného súdu predstavuje takú zákonnú prekážku, v dôsledku existencie ktorej sa nečinnosť všeobecného súdu v tomto období neposudzuje ako zbytočné prietahy v konaní (m. m. II. ÚS 3/03, I. ÚS 65/03, I. ÚS 214/06).

V dôsledku opravných prostriedkov podaných účastníkmi sa vec celkovo 13 mesiacov nachádzala na krajskom súde. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru (napr. III. ÚS 242/03, IV. ÚS 218/04), podľa ktorej ak v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníkom dochádza k predĺženiu konania, zodpovednosť za tento stav neznáša oprávnená osoba, ale nemožno ju pripísať ani orgánu verejnej moci konajúcemu vo veci. Na druhej strane skutočnosť, že krajský súd sťažovateľke v ňou podanom odvolaní (26. novembra 2014) vyhovel, možno napokon pričítať na vrub nesústredenému postupu okresného súdu.

Okresný súd sám nečinnosť neuznal a v posudzovaní samotnej dĺžky konania poukázal na veľkú fluktuáciu sudcov a enormné zaťaženie sudcov.

Ústavný súd už v podobných súvislostiach viackrát vyslovil (pozri napr. I. ÚS 23/03, II. ÚS 518/2012, III. ÚS 201/2014), že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prietahy, a to len v tom prípade, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí - a teda vykonanie spravodlivosti - bez zbytočných prietahov. I keď nie všetky nástroje

na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním na dlhodobo obmedzené personálne kapacity príslušných súdov (pozri napr. I. ÚS 119/03). V danom prípade ústavný súd neúmerne dlhé konanie dáva do súvisu jednak so systémovými nedostatkami, ale najmä neefektívnym postupom okresného súdu v namietanom konaní.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd vyslovil, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 207/2006 došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva s'ťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto rozhodnutia).

Vzhľadom na to, že konanie v predmetnej veci na okresnom súde bolo síce skončené rozsudkom 29. marca 2017, toto však dosiaľ nenadobudlo právoplatnosť, pričom k odstráneniu právnej neistoty dochádza až právoplatne skončeným konaním, ústavný súd podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde okresnému súdu prikázal, aby ďalej vo veci konal bez zbytočných priet'ahov (bod 2 výroku tohto rozhodnutia).

Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda boli porušené, aj primerané finančné zadosťučinenie.

S'ťažovateľka žiadala priznať aj finančné zadosťučinenie v sume 10 000 € z dôvodu škody, ktorá jej vznikla v dôsledku ušlého zisku (predmetom sporu je suma 421,69 €).

Ústavný súd pripomína že cieľom primeraného finančného zadosťučinenia nie je náhrada škody spôsobenej s'ťažovateľovi (napr. II. ÚS 68/2012, III. ÚS 75/01). Aj podľa právnej teórie «Ústavný súd má v čl. 127 ods. 3 priznanú právomoc priznať „primerané finančné zadosťučinenie“, ktoré nepredstavuje realizáciu základného práva priznaného čl. 46 ods. 3 Ústavy SR. Primerané finančné zadosťučinenie nemožno stotožniť s odškodným, s náhradou či už za skutočnú škodu, alebo za ušlý zisk» (Drgonec, J. Ústava Slovenskej republiky Komentár. 2. vydanie. Šamorín: Heuréka 2007, s. 961).

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažovateľke finančné zadost'učinenie nepriznal (bod 4 výroku tohto rozhodnutia).

Ústavný súd podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v súvislosti s jej právnym zastupovaním v konaní pred ústavným súdom advokátom doc. JUDr. Jozefom Sotolárom, PhD.

Úhradu priznal za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2016 (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to každý úkon po 143 €, spolu s režijným paušálom 2 x po 8,58 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky). Za úkon vykonaný v roku 2017 (vyjadrenie z 27. marca 2017) patrí odmena 147,33 € a režijný paušál 8,84 €. Celkovo ide teda o sumu 459,33 €.

Doc. JUDr. Jozef Sotolár, PhD., je platiteľom dane z pridanej hodnoty, preto patrí sťažovateľke náhrada trov právneho zastúpenia zvýšená o 20 %.

Úhrada trov konania bola tak priznaná v celkovej sume 551,19 € (bod 3 výroku).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. apríla 2017